

Také keř líska je posel jara

Poslové jara s nápadnými květy, jako jsou sněženky a bledule, jsou všeobecně známí. Ale i mezi dřevinami najdeme rekordmanky v jarním kvetení. Stačí, když se několikrát v únoru vyhoupnou teploty nad nulu, a **líska obecná (*Corylus avellana*)** vykvete.

Tyto zvláštní květy – **známé jako jehnědy** – najdeme na lískách už na podzim. Tehdy jsou velmi malé a teprve v předjaří se začínají prodlužovat a měnit barvu. Objevují se na keřích mnohem dříve než listí a jsou jednou z prvních pastev pro včely.

Uvidíte-li lísku s dlouhými jehnědami žluté barvy, znamená to, že právě květe. Žlutý prášek je pyl, na který čekají nenápadné samičí květy krčící se přisedlé na větvičkách. Po vyprášení jehnědy opadnou na zem. Z opylených samičích květů vyrostou známé a chutné lískové oříšky.

Líska je náš domácí keř. Dnes roste na okrajích lesů nebo na opuštěných místech s dostatkem světla. **Po skončení doby ledové před 10 000 lety dominovala líska v rozsáhlých porostech křovin v celé střední Evropě.** S postupným oteplováním byla vytlačena dřevinami, jako je buk, bříza a lípa, které ji jednoduše přerostly a zastínily.

Líska je typickou součástí valašské krajiny. Velmi často byly ponechány keře lísky spolu s keří jalovce na pastvinách. Pod těmito keři ve stínu pak rostly jiné rostliny než na zbytku pastviny – třeba prvosenky. Pod keři byl i příjemný chládek jak pro pasoucí se zvířata, tak i pasáčka. A na podzim líska odměnila kolemjdoucí oříšky.

Líska je nenáročná, otužilá a přizpůsobivá. A tak rychle dokáže vyrůst také na tzv. hromadiskách, sesbíraných kamenech z valašských políček a polí. Dnes jsou často tyto hromady a pásy vyskládaného kamení už překryty hlínou, ale podle mohutných lísek je v krajině snadno rozeznáme už z dálky.

V zahradách se dnes pěstuje celá řada vyšlechtěných kultivarů, určených buď k sklizni velkých oříšků, nebo okrasných svými barevnými listy a pokroucenými větvemi. Jsou to po divoké lískce také nenáročné a odolné keře. A tak je možné je sázet takřka všude. Bude se jim dařit, jen příliš zamokřenou půdu lísky rády nemají.

Jana Tkačíková, botanik, Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí